

Raport miesiąca – Przedsiębiorczość w Polsce

Codziennie wiele osób w naszym kraju otwiera własną firmę. Czy to oznacza, że Polacy są narodem przedsiębiorczym? Czego obawiamy się najbardziej, decydując się na rozpoczęcie własnego biznesu? Opinie Polaków na temat zakładania działalności gospodarczej zweryfikował najnowszy raport Zielonej Linii.

Dla jednych jest to spełnienie najskrytszych marzeń, dla innych konieczność i sposób na porzucenie szeregów bezrobocia. Mimo iż wielu Polaków decyduje się na założenie własnej działalności gospodarczej, jeszcze więcej osób obawia się bycia przedsiębiorcą. Z czego to wynika?

Przede wszystkim założenie własnej firmy zawsze wiąże się z ryzykiem. Wiele firm już na starcie jest skazanych na niepowodzenie. Zazwyczaj taka sytuacja ma miejsce wówczas, gdy osoby, które je zakładają, nie dokonają dogłębnej analizy rynku, nie przeprowadzą badań, nie mają dobrze skonstruowanego biznesplanu. Wielu Polaków od założenia własnej firmy odsuwa też wizja prawdopodobnego bankructwa.

Mimo iż z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w ciągu pierwszego roku od powstania upada jedna firma na cztery, w drugim roku są to już dwie firmy, nie oznacza to, że nie warto podejmować ryzyka. W raporcie dotyczącym przedsiębiorczości, a opublikowanym przez Ministerstwo Gospodarki we wrześniu 2013 r. czytamy, że w tworzeniu dochodu narodowego udział przedsiębiorstw wynosi 75 proc., w tym sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) generuje niemal połowę PKB Polski. W roku 2013, mimo trudniejszej niż rok wcześniej sytuacji makroekonomicznej, liczba nowych przedsiębiorstw zwiększyła się o 3,5 proc. W przeciągu roku zostało zarejestrowanych 358 tys. podmiotów gospodarczych. Największy udział wśród nich miały osoby fizyczne, które rozpoczęły prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Wielu Polaków, mimo obaw, decyduje się na założenie firmy. Z jednej strony zachęcają ich dotacje na otwarcie własnej działalności, jakie oferują urzędy pracy, z drugiej strony są to także środki unijne. Ponadto, w dobie rozwoju nowych technologii, coraz częściej powstają także firmy, które opierają swoją działalność na prowadzeniu działań w Internecie. To on staje się głównym miejscem pozyskiwania klientów i świadczenia usług. W ten sposób pracują m.in. programiści, graficy czy copywriterzy. W przypadku tego rodzaju działalności wstępne inwestycje są znacznie niższe niż przy zakładaniu firmy typowo „offlinowej”.

Dużą rolę małych i średnich przedsiębiorców dostrzega państwo. Nadal jednak znaczącym problemem jest brak innowacyjności polskich przedsiębiorstw, o czym świadczy chociażby spadek pozycji Polski z grupy umiarkowanych innowatorów do grona tzw. innowatorów skromnych w ostatniej edycji oceny innowacyjności państw członkowskich Unii Europejskiej „Innovation Union Scoreboard”. W celu zachęcenia przedsiębiorców do wdrażania innowacyjnych rozwiązań, w styczniu 2013 r. wprowadzono w życie *Strategię Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*. Określono w niej kierunki działań, jakie należy podejmować, aby w okresie do roku 2020 Polska osiągnęła satysfakcjonujące wyniki w zakresie innowacyjności.

Tematyka przedsiębiorczości w Polsce to z pewnością jeden z ważniejszych czynników decydujących o rozwoju całego kraju. W związku z tym pod koniec 2013 r. konsultanci Zielonej Linii przeprowadzili badanie ankietowe, w ramach którego zbadali opinie klientów infolinii urzędu pracy na temat zakładania i prowadzenia firmy w Polsce oraz innowacyjności polskich przedsiębiorstw.

Opracowanie składa się z następujących części:

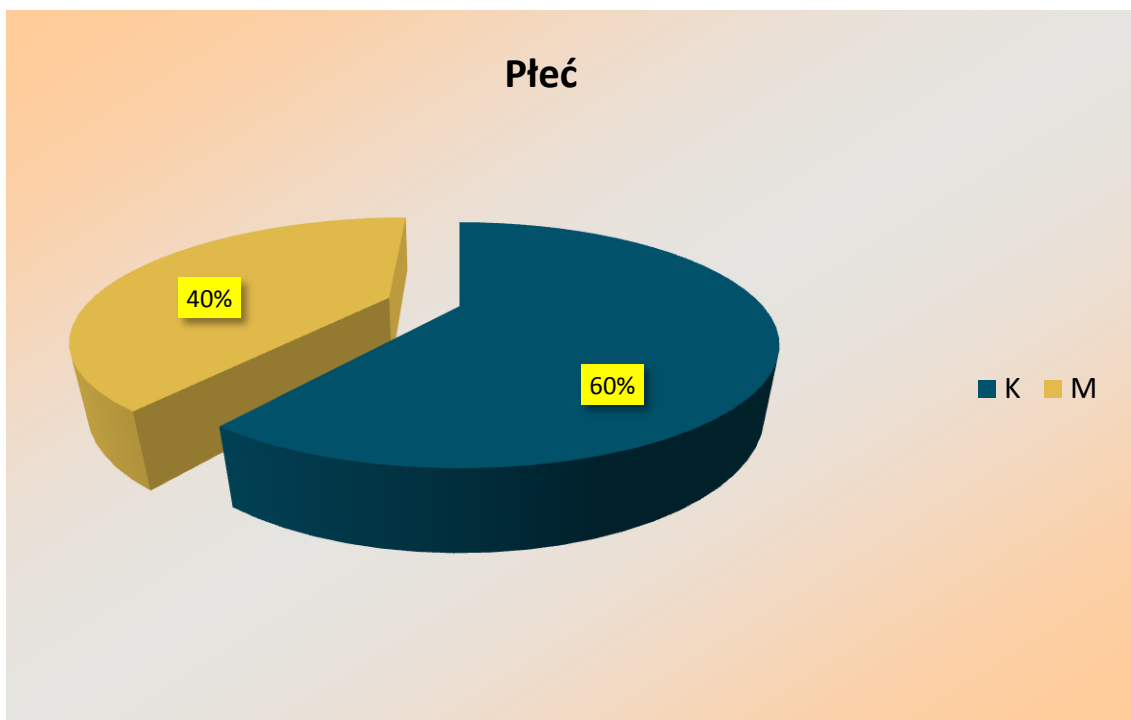
1. Próba badawcza
 - 1.1 Płeć respondentów
 - 1.2 Wiek respondentów
 - 1.3 Status respondentów
 - 1.4 Województwo respondentów
 2. Wyniki badań
- Podsumowanie

1. Próba badawcza

Do badania wylosowano 60 osób, które korzystały z usług telefonicznych Zielonej Linii.

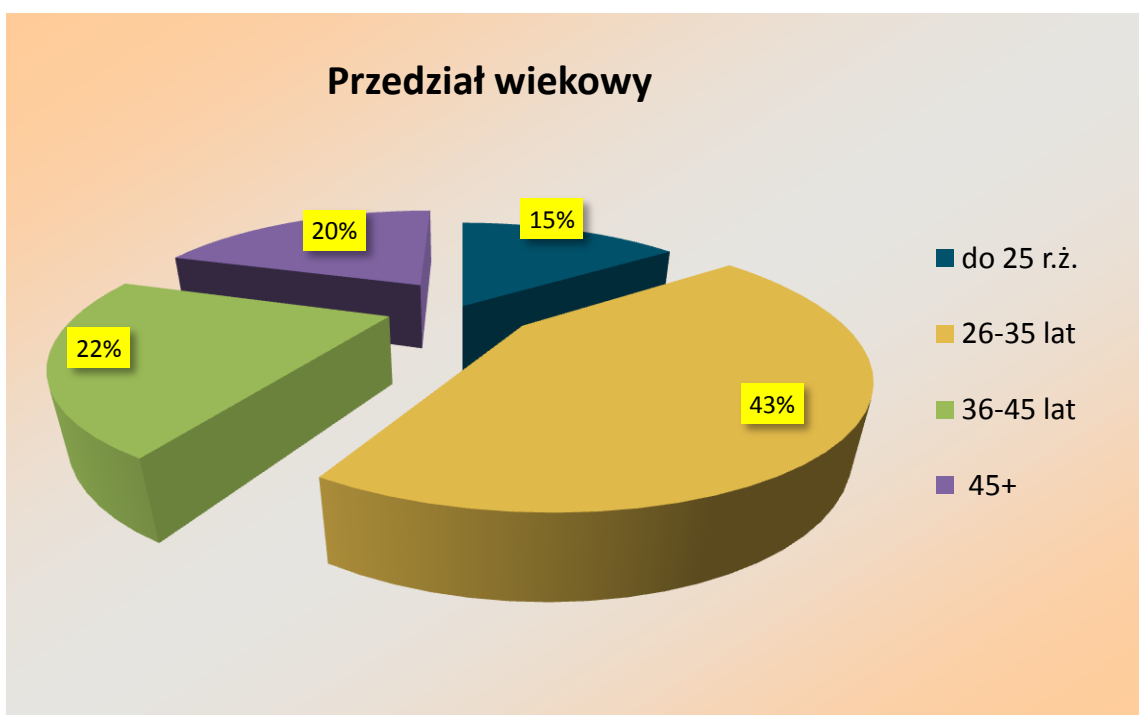
1.1 Płeć respondentów

Wśród osób ankietowanych przeważały kobiety, które stanowiły 60 proc. respondentów, mężczyźni byli w mniejszości.

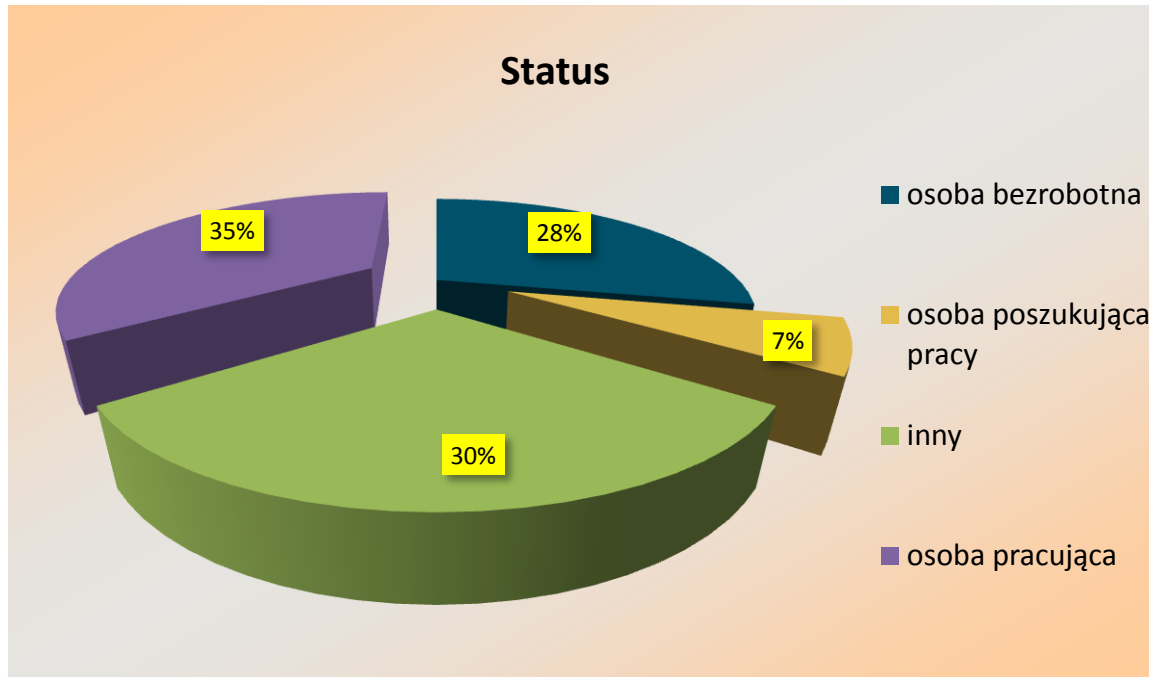
1.2 Wiek respondentów

Największa grupa osób biorących udział w badaniu, 43 proc., mieściła się w przedziale wiekowym: 26-35 lat. Na kolejnym miejscu, ze względu na liczbę uczestników badania, znaleźli się respondenci wieku 36-45 lat (22 proc.). Osoby w wieku 45+ stanowiły 20 proc. uczestników ankiety. Najmniejszą grupę, bo 15-procentową, stanowili rozmówcy najmłodszy, w wieku do 25. r. życia.

1.3 Status respondentów

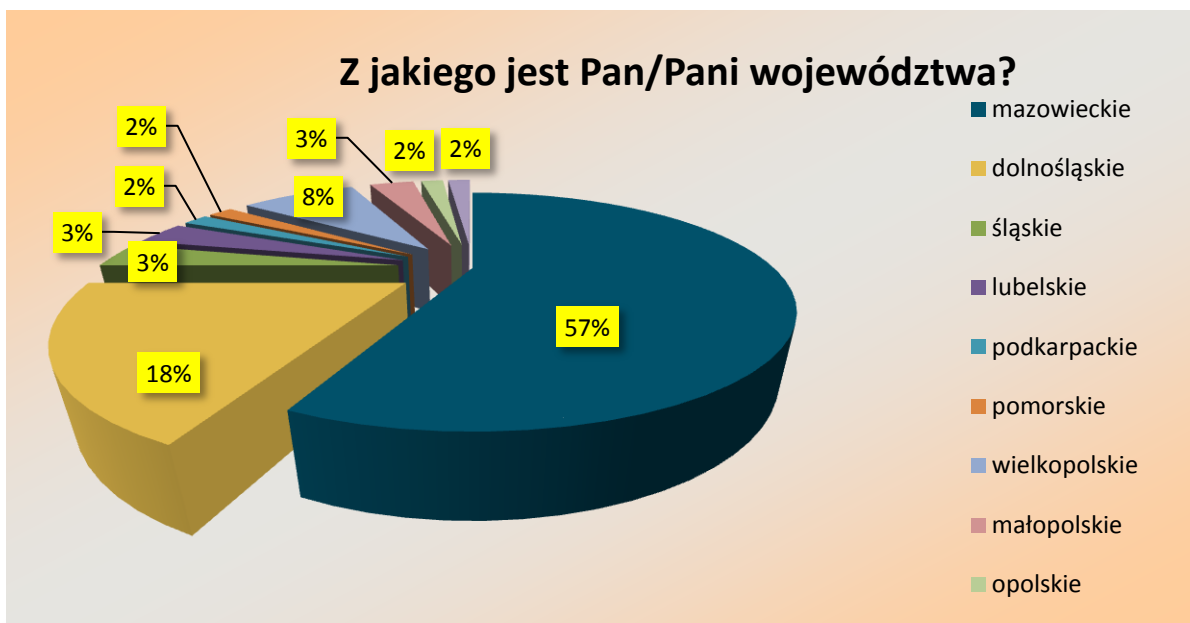
Wśród osób biorących udział w badaniu 35 proc. zadeklarowało status osoby pracującej. 30 proc. ankietowanych wybrało status o nazwie „inny”, nie definiując go szczegółowo. Osoby bezrobotne stanowiły 28 proc. uczestników ankiety, natomiast poszukujące pracy – 7 proc.

1.4 Województwo respondentów

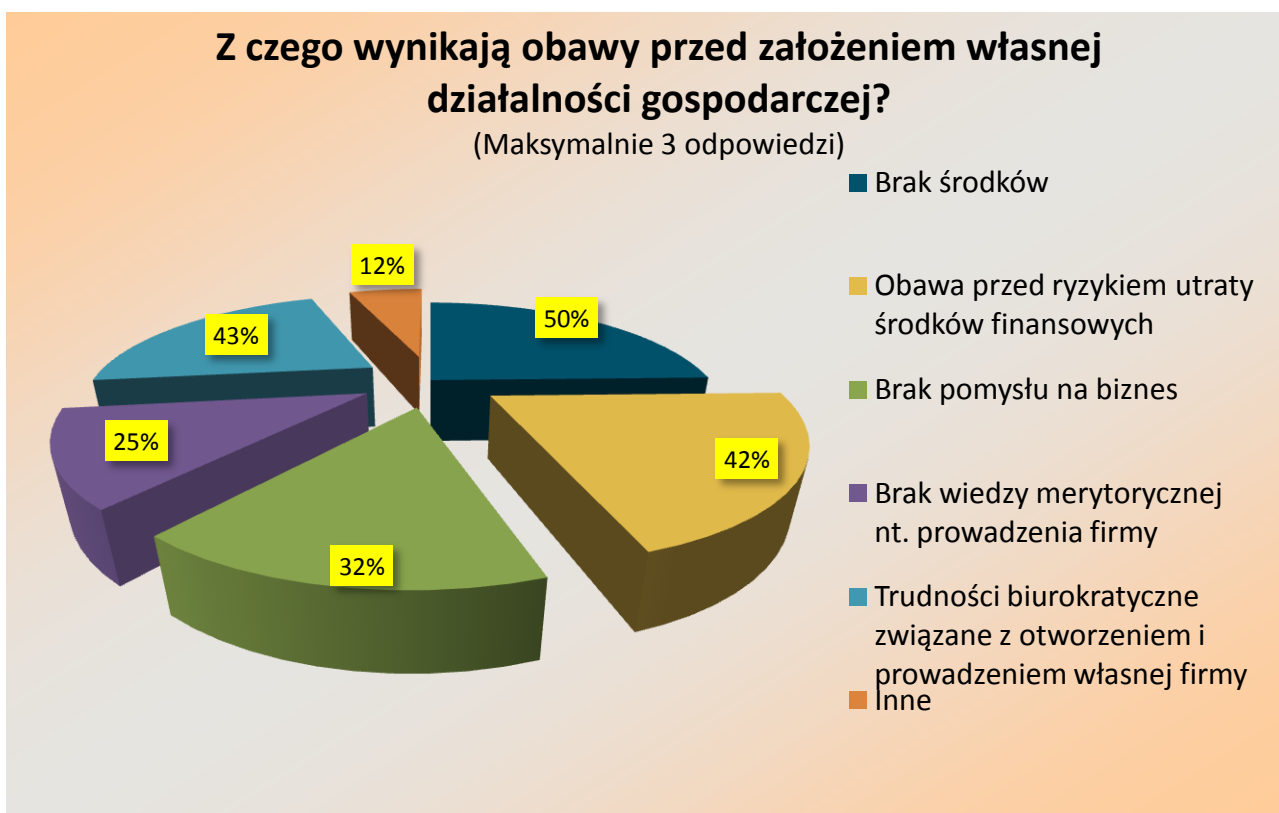
Największą grupę uczestników badania stanowili mieszkańcy woj. mazowieckiego – 57 proc. Na kolejnym miejscu znalazło się województwo dolnośląskie, skąd pochodziło 18 proc. respondentów.

Mieszkańcy woj. wielkopolskiego stanowili 8 proc. uczestników ankiety. Wśród osób biorących udział w badaniu, po 3 proc. uczestników stanowili mieszkańcy woj. lubelskiego, małopolskiego i śląskiego. Najmniej ankietowanych osób, zaledwie po 2 proc., pochodziło z województw: opolskiego, podkarpackiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego.

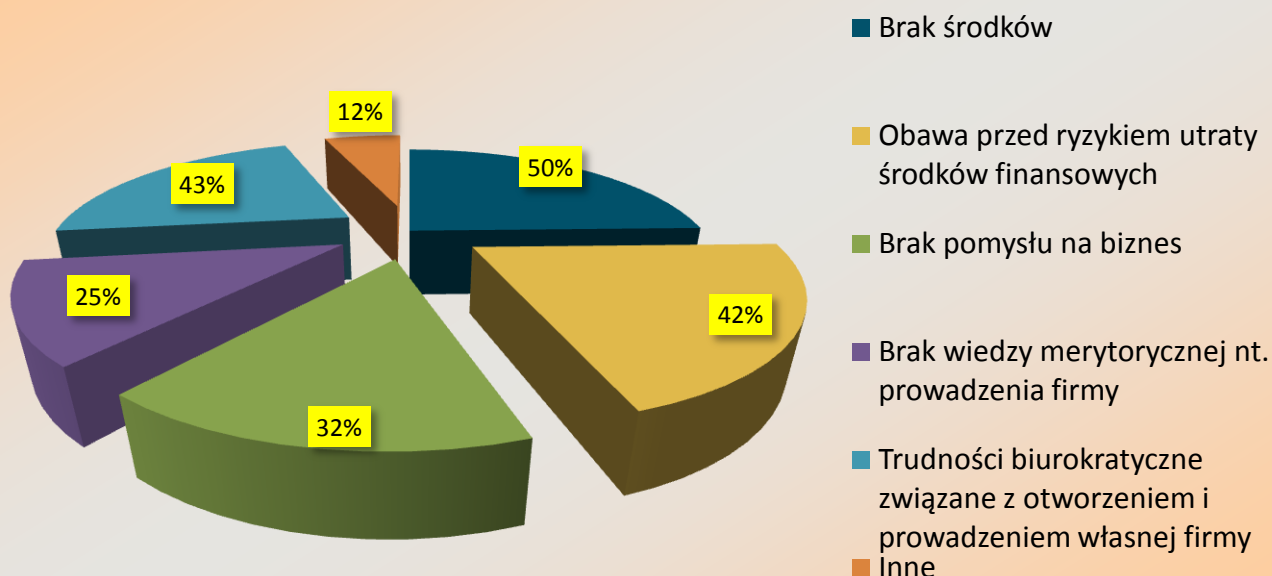
2. Wyniki badań

Jakie korzyści motywują do założenia własnej firmy? Z czego wynikają obawy przed jej założeniem? Czy rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej bezpośrednio po ukończeniu studiów to dobry pomysł? Konsultanci Zielonej Linii zapytali klientów infolinii urzędu pracy o to, jak oceniają przedsiębiorczość Polaków.

Z czego wynikają obawy przed założeniem własnej działalności gospodarczej?

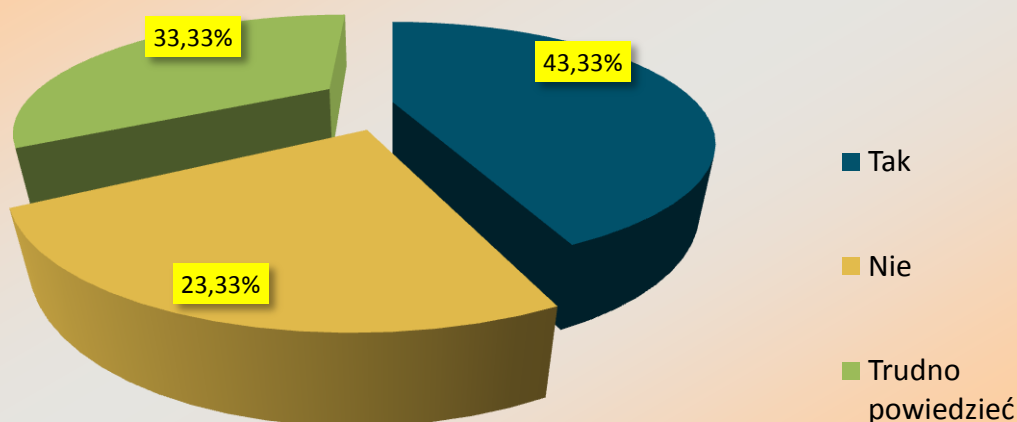
(Maksymalnie 3 odpowiedzi)

Najczęstszym powodem strachu przed założeniem własnej działalności jest brak wystarczających środków finansowych. Tego zdania była połowa ankietowanych osób. Ponadto zniechęcająco na potencjalnych przedsiębiorców działają także trudności biurokratyczne, związane z otwarciem i prowadzeniem własnej firmy (43 proc.) oraz wizja bankructwa, czyli obawa przed ryzykiem utraty środków finansowych (42 proc.). Zdaniem respondentów, wiele osób ma także problem ze znalezieniem odpowiedniej koncepcji biznesowej. Brak pomysłu na biznes to czynnik wskazany przez 32 proc. uczestników badania, a brak wiedzy merytorycznej nt. prowadzenia firmy – 25 proc. respondentów. Inne przyczyny, wśród których wymieniano m.in. wysokie podatki i trudną konkurencję ze Wschodu przyczyniającą się napływu tanich towarów, wskazało 12 proc. ankietowanych.

Czy pomimo tak wielu obaw i czynników utrudniających prowadzenie firmy, warto założyć własną działalność? O to konsultanci Zielonej Linii zapytali respondentów w kolejnym pytaniu.

Czy Pani/Pana zdaniem warto w Polsce otworzyć własną działalność gospodarczą?

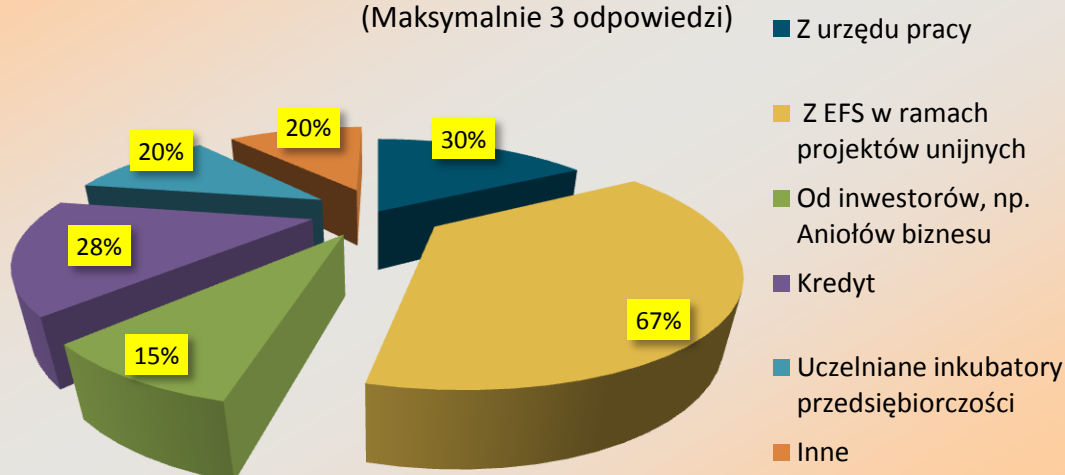

Zdaniem ponad 43 proc. uczestników telefonicznej ankiety warto założyć w Polsce działalność gospodarczą. Przeciwnego zdania jest natomiast nieco ponad 23 proc. uczestników badania. Stosunkowo duża grupa osób, bo ponad 33 proc. nie potrafi jednoznacznie ocenić, czy założenie własnej działalności gospodarczej w Polsce to dobry pomysł.

Jednym z największych problemów, z jakim borykają się przyszli przedsiębiorcy, jest brak środków na prowadzenie firmy. Konsultanci Zielonej Linii zapytali więc ankietowanych, skąd, ich zdaniem, najlepiej pozyskać środki na własną działalność.

Skąd, Pana/Pani zdaniem najlepiej pozyskać środki na własną działalność gospodarczą?

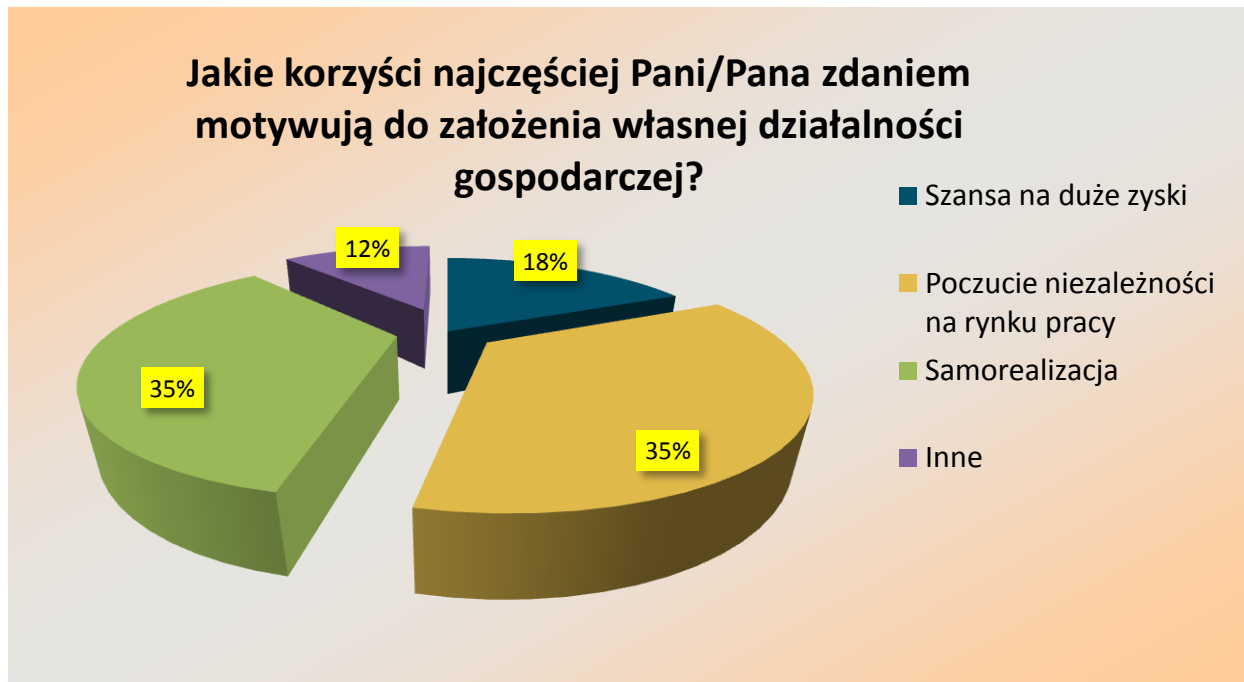
(Maksymalnie 3 odpowiedzi)

Zdecydowanie najwięcej respondentów, bo 67 proc. wskazało fundusze unijne, jako najlepsze źródło pozyskania środków na rozwój własnego biznesu. 30 proc. uczestników badania wskazało natomiast

środki z urzędu pracy. Ponadto wymieniane były też inne źródła: kredyt (28 proc.), uczelniane inkubatory przedsiębiorczości (20 proc.) oraz inne (20 proc.), wśród których wskazywano na pomoc rodziny oraz własne środki. Najmniejsza liczba ankietowanych, 15 proc., jako źródło pozyskania środków na rozwój własnej działalności wskazała inwestorów, np. Anioły biznesu.

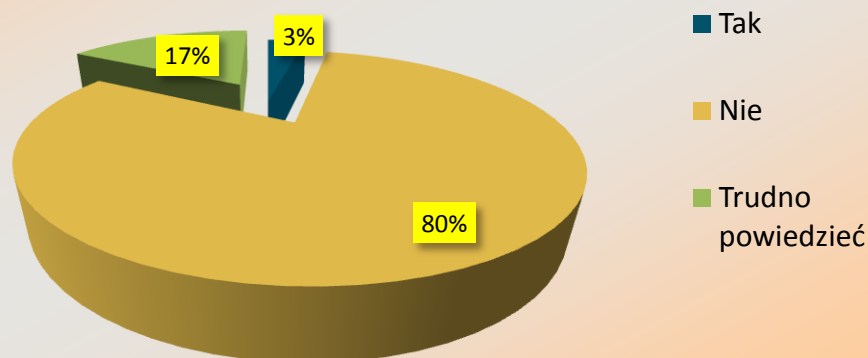
W Polsce co roku powstaje wiele nowych firm. Jakie korzyści najczęściej, zdaniem ankietowanych, motywują do założenia własnej działalności gospodarczej?

Według uczestników badania najczęściej do założenia własnej firmy Polaków motywuje chęć samorealizacji i poczucia niezależności na rynku pracy. Tego zdania było po 35 proc. respondentów. Szansę na duże zyski wskazało 18 proc. ankietowanych. Inne przyczyny, wśród których najczęściej wymieniano brak pracy i trudności z jej znalezieniem, wskazało 12 proc. uczestników badania.

W ostatnim czasie zauważalny jest wzrost liczby młodych biznesmenów, w tym milionerów. Zazwyczaj są to właściciele firm, którym udało się odkryć tajemnicę sukcesu w postaci genialnego pomysłu na biznes. Czy w związku z tym młodzi ludzie, bezpośrednio po zakończeniu nauki, są odpowiednio przygotowani do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?

Czy Pani/Pana zdaniem młodzi ludzie po zakończeniu nauki są odpowiednio przygotowani do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?

Zdecydowana większość uczestników badania, aż 80 proc., stwierdziła, że młodzi ludzie, którzy kończą studia, nie są jeszcze w tym momencie przygotowani do prowadzenia własnej firmy. Przeciwnego zdania było zaledwie 3 proc. respondentów. Opinie w tym temacie nie miało natomiast 17 proc. badanych. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można wywnioskować, że w kwestii zakładania firmy przez młode osoby Polacy są zgodni – absolwenci studiów powinni najpierw zdobyć doświadczenie, aby móc z sukcesem otworzyć własną działalność.

Podsumowanie

Wielu Polaków myśli o założeniu własnej firmy, ale nie wszystkim udaje się zrealizować swoje plany. Wynika to z wielu różnorodnych przyczyn. Z badania, w formie ankiety telefonicznej, jakie przeprowadzili konsultanci Zielonej Linii, wynika, że głównym czynnikiem blokującym powstawanie nowych przedsiębiorstw w Polsce jest brak środków finansowych, na ich założenie. Tego zdania była połowa ankietowanych. Osoby, którym udało się pozyskać środki na założenie firmy lub też zrobiły to, przeznaczając swoje oszczędności, obawiają się utraty ulokowanego kapitału. Widmo bankructwa, to zdaniem 42 proc. respondentów jeden z głównych powodów, przyczyniających się do niezakładania firm. Wysoki wskaźnik odpowiedzi ankietowanych dotyczył także trudności biurokratycznych. Wielu przedsiębiorców skarży się na różnego rodzaju utrudnienia w tym zakresie. Należy jednak zwrócić uwagę także na fakt, iż wśród osób, które założyły niedawno działalność, coraz częściej słyszy się, pozytywne opinie, odnośnie szybkości załatwienia wszelkich formalności, związanych z powstaniem własnej firmy.

O sukcesie przedsiębiorstwa decyduje wiele czynników. Jednym z istotniejszych jest z całą pewnością dobry pomysł na biznes. Osoby przedsiębiorcze, posiadające dobrą intuicję biznesową, kreatywne, zwykle nie mają problemu ze znalezieniem tematu prowadzonej działalności gospodarczej. Jednak, zdaniem aż 32 proc. ankietowanych, to właśnie brak odpowiedniego pomysłu na biznes powstrzymuje wiele osób przed założeniem własnej firmy. Warto przy tym zwrócić uwagę, iż aby przedsiębiorstwo miało rzeczywiście szansę na odniesienie sukcesu, jego właściciel powinien nie tylko znaleźć swoją niszę na rynku, ale posiadać dodatkowo wysoko rozwinięte umiejętności

menedżerskie, przydatne przy promocji firmy, jak również umiejętności techniczne, związane np. z obsługą strony internetowej swojej działalności.

Mimo wielu obaw, zdaniem ponad 43 proc. ankietowanych, w Polsce warto założyć własną firmę. Główne korzyści, jakie za tym przemawiają, to chęć samorealizacji i poczucie niezależności na rynku pracy, które wskazało po 35 proc. ankietowanych. Bardzo dobrym pomysłem bywa przekucie pasji w biznes. Wiele osób, pracując na etacie, jednocześnie poświęca sporo czasu na swoje hobby. W pewnym momencie dochodzą one do wniosku, że pasja, której poświęcają wiele czasu, może też stać się źródłem dochodu. Firmy opierające się na takim modelu biznesowym zazwyczaj rozwijają się bardzo dobrze, zdecydowanie lepiej od tych, które powstały bez wcześniejszego przygotowania, a autorzy pomysłu na biznes, nie do końca znają branżę, w której postanowili prowadzić swoją działalność.

Poczucie niezależności na rynku pracy dla wielu osób, zwłaszcza w okresie kryzysu gospodarczego, to zaleta nie do przecenienia. Mimo że prowadzenie własnej firmy wiąże się z dużą odpowiedzialnością i ciężką pracą, to jednak fakt braku zwierzchnika i swoboda w podejmowaniu decyzji górują nad mankamentami samodzielnego zarządzania.

Najlepszym źródłem pozyskania środków finansowych, zdaniem 67 proc. ankietowanych są Fundusze Europejskie. Młodzi przedsiębiorcy pozyskują środki w ramach różnych projektów, dzięki czemu mają szansę zrealizować swoje plany biznesowe. Wiele firm powstało w Polsce także dzięki środkom z urzędów pracy, które, jako najchętniej wymieniane źródło finansowania, było drugie w kolejności (30 proc.). Poza wspomnianymi wyżej źródłami, Polacy korzystają także z wielu innych. Są to kredyty, wsparcie inwestorów, pożyczki od rodziny i znajomych. Dzięki tego rodzaju dywersyfikacji źródeł oraz różnym możliwościom, coraz szersze grono osób, ma dostęp do funduszy, dzięki którym stara się realizować swoje pomysły na biznes.

Duże grono osób bezrobotnych to ludzie młodzi, w wieku do 30. r. życia, zazwyczaj absolwenci, bez doświadczenia zawodowego lub też z niewielkim stażem. Zwykle właśnie z tego powodu borykają się z trudnościami w znalezieniu pracy. Czy więc założenie własnej firmy może być panaceum na wysoki wskaźnik bezrobocia wśród młodych? Zdaniem uczestników badania Zielonej Linii – niekoniecznie, wręcz przeciwnie. Według 80 proc. ankietowanych młodzi ludzie, bezpośrednio po zakończeniu nauki, nie są odpowiednio przygotowani do prowadzenia własnej firmy. Tylko 3 proc. respondentów zdecydowanie uważa, że absolwenci powinni zakładać swoje firmy. Taki rozkład głosów w badaniu sygnalizuje, że Polacy są bardzo zachowawczy, jeśli chodzi o ocenę przedsiębiorczości młodych osób. Tymczasem w modelu gospodarki wolnorynkowej, która ma w Polsce stosunkowo krótką tradycję, młodzi przedsiębiorcy wydają się pojawiać coraz częściej.

Warto podkreślić dynamiczny wzrost liczby nowo powstałych firm w Polsce. Jak wynika z raportu Ministerstwa Gospodarki, w 2012 r. nastąpił wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON o ponad 100 tys. w stosunku do roku 2011.

Biorąc pod uwagę nie najlepszą sytuację gospodarczą w tym okresie, można wysnuć wniosek, iż mimo trudnych czasów kryzysu, Polacy chcą zakładać firmy, potrafią to zrobić, a wielu z nich odnosi wieloletnie sukcesy, prowadząc własną działalność gospodarczą.

Joanna Niemyjska (**Zielona Linia 19524, Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb
Zatrudnienia**)

Źródło: <http://www.mg.gov.pl/node/19066> („Przedsiębiorczość w Polsce”, raport Ministerstwa
Gospodarki, wrzesień 2013 r.)

<http://zielonalinia.gov.pl/Czy-Polacy-sa-przedsiębiorczy-32063,51309,122,1120>

Joanna Niemyjska, Paulina Krawczyk (**Zielona Linia 19524, Centrum Informacyjno-Konsultacyjne
Służb Zatrudnienia**)